

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

**МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ
ПЕДАГОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ»,
присвяченої вшануванню пам'яті
Полторака Валентина Семеновича,**

26-28 травня 2021 р.

м. Одеса

УДК: 371.11
ББК: 72+74.58

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 13 від 24.06.2021 р.)

Рецензенти:

Койчева Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Савченко Лариса Олексіївна, доктор педагогічних наук, професор
Криворізького державного педагогічного університету

ISBN 978-966-927-770-1

Теорія та практика управління педагогічним процесом : матеріали VI
міжнародної науково-методичної конференції, присвяченої вшануванню
пам'яті Полторака Валентина Семеновича, м. Одеса, 26-28 травня 2021 року /
відп. за вип. А. В. Полторак – Одеса: Астропринт, 2021.

До збірника увійшли матеріали VI міжнародної науково-методичної
конференції «Теорія та практика управління педагогічним процесом»,
присвяченої вшануванню пам'яті видатного педагога-вченого Полторака
Валентина Семеновича, яка відбувалася у Державному закладі
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» 26-28 травня 2021 року.

Матеріали конференції відображають науково-дослідницькі та
методико-орієнтовані підходи щодо організації управлінсько-
функціональних аспектів науково-дослідної роботи в освітніх закладах.

Збірник призначений для магістрантів, аспірантів, викладачів,
науковців і керівників закладів освіти.

Відповідальність за достовірність наведених у публікаціях фактів
несуть автори статей. Наукові статті друкуються за авторськими варіантами.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2021

© Колектив авторів, 2021

<i>Писляр О.О.</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ЯК ОБ'ЄКТ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ Й УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	34
<i>Полторак А.В., Зикова Н.О.</i> АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ПОБУДОВИ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ПРОЄКТУВАННЯ	37
<i>Савченко М.С.</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ОБРАЗУ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	42
<i>Севастьян Я.Р.</i> СИСТЕМА САМООРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАЧА В РЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	44
<i>Сементовська В.В.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КРЕСЛЕННЯ»	47
<i>Сенько Д.С.</i> ТЕХНОЛОГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗВОРОТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ УПРАВЛІННІ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ХУДОЖНЬО- ГРАФІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ	55
<i>Сисоєва І.О.</i> НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХУДОЖНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	57
<i>Степанова М.І., Шарпило-Беженар Ю.П.</i> ОБЛІК ЕРГОНОМІЧНИХ ТА АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ВИМОГ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ МЕБЛІ ДЛЯ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	61
<i>Суховірський О. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	65

(С.І.Архангельського, В.П.Беспалько, Б.С.Гершунського, В.М.Глушкова, А.М.Довгялло, Е.М.Машбица, В.А.Новикова, В.В.Рубцова, А.Я.Савельєва, Н.Ф.Тализіної).

Інформаційні можливості комп'ютерів включених у розгалужені інформаційно-комп'ютерні і телекомунікаційні мережі, дійсно величезні. Тому важливість саме цього напрямку інформатизації в освіті цілком очевидна.

Задача, однак, полягає в тому, щоб і система дослідницьких задач, розв'язуваних з використанням настільки могутніх засобів, була адекватна по своїй значимості цим засобам, щоб був переглянутий, так названий, у вузівській науці “синдром розпилення засобів і сил”.

Таким чином, наукові дослідження у вищій школі, на нашу думку, доцільно сфокусувати, насамперед, на пізнання особливостей функціонування наук про освіту, що в цілому можна назвати освітнім наукознавством, своєрідною наукою про науку.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ПРОЦЕС ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Петухова Тетяна Анатоліївна

*кандидат педагогических наук, доцент,
кафедри технологічної та професійної освіти*

Лю Цзянь

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Комп'ютеризація освіти і широке впровадження в освітній процес навчальних комп'ютерних програм приводить до використання навчальних комп'ютерних програм низького рівня (багато з них навіть не відповідають цілям свого призначення). Аналіз педагогічної практики використання ПЗ навчального призначення дозволяє зробити висновок, що найбільш істотними причинами створення низькоякісних (з педагогічної точки зору) комп'ютерних програм по-перше, часткове, а часом і повне ігнорування дидактичних принципів навчання при їхній розробці і, по-друге, неправомірний перенос традиційних форм і методів навчання в нову технологію навчання, що використовує комп'ютер.

На макрорівні процес інформатизації сфери освіти безпосередньо залежить від національних цілей держави, економічної ситуації, обсягу ресурсів, що направляються в цю галузь. Це

положення міняється відповідно до об'єктивних законів і прийнятих стратегічних рішень.

На мезорівні - регіону, міста, вузу, факультету, кафедри - зв'язок уже не такий потужний, конкретні управлінські рішення, ініціатива окремих колективів мають уже набагато більше значення.

На мікрорівні, пов'язаному з діями окремого студента чи викладача, ступінь “суб'єктивності” набагато вище. І тут дуже багато чого залежить від індивідуальних можливостей, шкали цінностей, багатьох випадкових факторів, саме на цьому рівні народжуються нові педагогічні ідеї, підходи, методи. Завдяки використанню нових інформаційних технологій, шлях до їхнього втілення і тиражування став набагато коротше.

Складності на цьому рівні зв'язані з тим, що комп'ютери і глобальні мережі не є удосконаленими друкарськими машинками, калькуляторами і телефонами. Їх широке використання веде до істотної зміни стилю мислення, психологічних установок, методів організації різних видів діяльності.

Перераховані аспекти інформатизації освіти на мікрорівні не вичерпують всіх аспектів проблеми. Проте варто підкреслити їхнє принципове значення з погляду всієї системи. Це зв'язано з корінними змінами багатьох системних властивостей соціальних, технологічних, економічних структур суспільства, що відбуваються

“Мікрорівень” цього вузького елітарного шару завжди мав і має величезний вплив на події історичного масштабу. У сьогоdnішньому “новому світі” з'являються інші канали впливу, посилення впливів мікрорівня на макромасштаби. Їх також варто обов'язково враховувати під час розробки стратегії сфери освіти в області інформаційних технологій.

Сьогдні вже ні в кого не викликає сумніву той факт, що в умовах інформатизації освіти міняється парадигма педагогічної науки, змінюється структура і зміст освіти. Нові методи навчання, засновані на активних, самостійних формах придбання знань і роботі з інформацією, витісняють ілюстративно-пояснювальні і демонстраційні методи, широко використовувані традиційною методикою навчання, орієнтованою в основному на колективне сприйняття інформації. Паралельно йде процес використання ПЗ навчального призначення для підтримки традиційних методів навчання. При цьому програмним засобам (системам),

використовуваним у навчальних цілях, передаються якоюсь мірою навчальні функції отже, кожна програма повинна будуватися згідно дидактичних принципів навчання, що визначає дидактичні вимоги до ПЗ навчального призначення. Разом з тим, методика викладання кожного навчального предмета, у свою чергу, враховує особливості відповідної науки, тому правомірно говорити про методичні вимоги до ПЗ, що передбачають специфіку і своєрідність кожної конкретної науки, її методів дослідження.

Аналіз же психолого-педагогічної доцільності використання ПЗ навчального призначення різних типів дозволяє констатувати наступне:

- реалізація в ПЗ навчального призначення активного підходу в умовах функціонування предметно-орієнтованого середовища розвиває в учнів аналітико-синтетичні форми розумової діяльності, творче мислення;

- реалізація в навчальних програмах ідей алгоритмізації навчання, використання алгоритмів у навчальному процесі при рішенні задач певного класу навчає оптимальному пошуку стратегії рішення задач, розвиває алгоритмічний стиль мислення, компоненти логічного виду мислення;

- використання навчальних баз даних, електронних таблиць при вивченні загальноосвітніх предметів, застосування текстового редактора, включення в навчальні програми діяльності по класифікації навчальної інформації, формує культуру навчальної діяльності, інформаційну культуру студента;

- реалізація в ПЗ навчального призначення можливостей комп'ютерної графіки, різноманітних засобів наочності розвиває в студента "просторове бачення", формує і розвиває наочно-образний, наочно-діючий види мислення;

- виконання учнем експериментально-дослідницької діяльності, організованої за допомогою ПЗ, що реалізує можливості комп'ютерного моделювання, формує вміння дослідника, ініціює самостійне придбання знань;

- найбільш перспективними, з погляду педагогічної ефективності використання, являється ПЗ розвиваючого і навчального призначення, у яких навчальна діяльність організується таким чином, що результатом її є розвиток мислення, творчого потенціалу студента.

Освіта по своїй сутності - це процес руху від цілей до результату, процес суб'єктно – об'єктної і суб'єктно – суб'єктної взаємодії педагогів із учнями, коли учень, студент, слухач в міру все більш активної, глибокої і всебічної участі в процесі навчання і самоосвіти, виховання і самовиховання, розвитку і саморозвитку, перетворюється з досить пасивного об'єкта діяльності педагога в повноправного співучасника, іншими словами, у суб'єкт педагогічної взаємодії, при цьому взаємодіють не тільки педагог з учнями, але й учні між собою.

Педагогічний процес відбувається у традиційних організаційних формах (індивідуальних, групових, колективних) із залученням найрізноманітніших засобів навчання - навчальних і методичних текстів, комп'ютерів з відповідним технічним і програмно-педагогічним забезпеченням, технічних аудіо- і відеозасобів, апаратури дистанційного (телекомунікаційного) навчання і т.п.

Освітній процес специфічний своєю цілеспрямованістю. І в змістовному, і в організаційному аспекті він залежить від поставлених цілей і очікуваних результатів діяльності. Тут необхідно вести мову про досить стійку технологізацію даного процесу, оскільки діяльність педагога у своїй основі детермінована, визначена вічною необхідністю досягнення поставлених цілей навчання, виховання і розвитку учнів в органічній триєдності цих взаємодоповнюючих педагогічних акцій, у їхній цілісності.